

Antivacunes: insolidaris i perillosos

📌 Blog RTVA [/blog] » Ciència i tecnologia [/blog/ciencia-tecnologia] 📅 29 de març, 2018

Estem en l'època dels "anti": els antitaurins, els antiglobalització, els antioxidants o els antisistema. Avui dia, no ets ningú si no ets "anti-alguna cosa". Alguns "antis" són simpàtics. Uns altres fins i tot necessaris. I també n'hi ha que són perillosos. Parlarem d'algun d'aquests últims: els del **moviment antivacunes**.

Què és una vacuna?

Una vacuna és un medicament (o agent) que introdueix en el nostre cos patògens afeblits o morts que **activen la creació dels nostres exèrcits de defensa**: els glòbuls blancs. Els patògens són microbis com els virus, els bacteris i els fongs que causen les infeccions. El que promovem amb les vacunes és crear el que es diu la "**memòria immunitària**", que fa més efectiva la defensa davant aquestes infeccions quan els glòbuls blancs ja coneixen un patògen d'abans, la vacuna.

D'on ve la paraula vacuna?

Prové de la paraula vaca. El metge Eduard Jenner va descobrir a finals del segle XVIII que la població que tenia més contacte amb les vaques, habitualment dones, estava molt més protegida contra la verola. Va intuir que en contreure la verola bovina eren immunitzades contra la verola humana, una malaltia autènticament devastadora, amb una mortalitat del 30%. El concepte es va traslladar a la producció de medicaments i es va aconseguir en 1979 declarar per part de l'OMS la verola com una malaltia erradicada gràcies, precisament, a les vacunes. D'aquest èxit en van nèixer d'altres, com el de Louis Pasteur, inventor de la vacuna contra la ràbia i el principal investigador sobre les malalties infeccioses.

Les farmacèutiques són un negoci

Les farmacèutiques guanyen diners, però també altres indústries. És lícit guanyar diners si no hi ha engany pel mig, com amb **les teràpies pseudocientífiques** (<https://www.andorradifusio.ad/blog/per-que-en-diuen-ciencia-quan-volen-dir-creencia-ii>). Però **les vacunes no són un gran negoci**, el guany està al voltant del 2 al 5 % per a l'empresa fabricant. S'estima que, des de les primeres recerques a la sortida al mercat, una nova vacuna pot costar 500 milions d'euros. I encara que per a molts la conspiració de metges i sanitaris per acabar amb la humanitat és evident, en l'àmbit mèdico-farmacèutic els professionals tenen una component ètica que els impulsa a lluitar contra la malaltia.

Per què hi ha qui creu que no són necessàries?

En primer lloc perquè gràcies a la vacunació **hem controlat malalties** i ja no les veiem com un perill. D'altra banda, estem en **la moda d'"allò natural"** com a sinònim de saludable. Però hi ha bolets verinosos que són molt naturals i medicaments sintetitzats (no naturals) que ajuden a controlar l'esquizofrènia, per exemple.

La vacuna és sens dubte **l'avenç mèdic que més vides ha salvat**. S'eviten entre 2 i 3 milions de morts cada any. A les zones on hi ha programes de vacunació s'ha aconseguit disminuir malalties com la tosferina d'un 95%, el tètanus d'un 98% i el xarampió o la diftèria d'un 99%.

Per cert, **no existeixen els metges antivacunes**, no ho poden ser. Així com un torero no sembla raonable que pugui ser antitaurí, un metge no pot defensar la no vacunació. Això no vol dir que les proves de funcionament d'una vacuna i els seus efectes secundaris no hagin de ser estrictes i meticuloses.

Què és la immunitat col·lectiva?

Tot i que la protecció cap a aquestes malalties infeccioses és molt important i molt segura, l'eficàcia mai és del 100% i per això és més important que ens protegim amb allò que anomenem immunitat col·lectiva. La immunitat col·lectiva és **la capacitat que té la societat d'aturar una malaltia** en els individus que per alguna raó no han pogut vacunar-se, com els nens molt petits, les persones trasplantades, els malalts en general, els qui reben tractaments que debiliten el sistema immunitari, o aquells que encara que hagin estat vacunats, no han estat degudament protegits. És a dir, en la vacunació hi ha un important component de solidaritat cap al grup i cap a nosaltres mateixos.

Perquè aquesta immunitat col·lectiva sigui eficaç hem d'estar vacunats un 95% de la població.

Què passa si deixem de vacunar-nos?

A França i Romania, per exemple, ha baixat molt el nivell de vacunació. Alhora **han augmentat les morts per malalties que ja no causaven morts**. El 96 % dels morts no estaven vacunats i la immunitat col·lectiva no va ser eficient, perquè era per sota del nivell òptim.

El 2015 va morir a Olot un nen que no s'havia vacunat de diftèria (<http://www.ccma.cat/324/mor-el-nen-de-sis-anys-infectat-per-difteria/noticia/2672619/>). Feia més de 30 anys que no moria ningú d'aquesta malaltia. Darrere d'això hi havia **grups antivacunes**, que busquen una relació "més natural" amb l'entorn i que veuen en la vacunació un fet artificial, perillós i innecessari. Aquest és el perill de posar al mateix nivell una tècnica mèdica que salva vides des de fa anys i les modes de persones no expertes que "opinen" i que ens posen a tots en perill.

Per què apareixen els moviments antivacunes?

No hi ha experts en immunologia entre ells. Normalment manquen de formació en l'àmbit sanitari, de la microbiologia o medicina. Solen ser persones que, per raons ideològiques, volen recuperar una vida més rural, allunyar-se d'una societat de consum més o menys capitalista, aproximar-se a les teràpies naturals o que veuen les farmacèutiques com una conspiració per enverinar-nos a tots. Els moviments antivacunes **neixen de la profunda ignorància i la supèrbia** de creure estar en possessió de la veritat vinguda de la il·luminació divina.

Però tot té un inici. L'inoculador de la mentida en la legió d'antivacunes és **Andrew Wakefield**, que **va relacionar a vacuna triple vírica (xarampió, rubèola i galteres) amb l'autisme**. En 1998 un article seu va ser publicat en la reconeguda revista The Lancet i va rebre el suport de dotze col·legues. Evidentment, al Regne Unit va haver-hi una enorme sensibilització, fins al punt que l'índex de vacunació va descendir fins al 85%. Ràpidament **els casos de xarampió van augmentar de manera alarmant**, de 58 a 1.348.

La idea es va consolidar entre part de la societat fins als nostres dies, tot i que va quedar provat que Andrew Wakefield **va falsejar de manera intencionada les dades** i per això se li va retirar la llicència de metge i se'l va expulsar del Consell general mèdic del Regne Unit, qualificant el seu comportament d'"irresponsable", "antiètic" i "enganyós". The Lancet es va retractar (<http://edition.cnn.com/2010/HEALTH/02/02/lancet.retraction.autism/index.html>), (<http://edition.cnn.com/2010/HEALTH/02/02/lancet.retraction.autism/index.html>) i va eliminar l'article dels seus arxius, però el dany estava fet.

Entre els moviments antivacunes **segueix circulant el mite** que el timerosal, conservant utilitzat en vacunes i amb etilmercuri en la seva composició, provoca l'autisme. Aquesta idea sorgeix sense evidència científica demostrada per la similitud en alguns aspectes de l'autisme amb l'enverinament per mercuri. Malgrat tot, i atenent al principi de precaució es va retirar des de 2001 de totes les vacunes, sense que això hagi provocat una disminució dels diagnòstics d'autisme. Al contrari, hi ha hagut un gran augment a causa de la major observació i deteccions precoces del trastorn de l'espectre autista.

L'èxit de les vacunes

La poliomeilitis afecta el sistema nerviós i va fer estralls en les primeres dècades del segle XX, creant paràlisi muscular en les extremitats o als músculs respiratoris. La vacuna en els anys 50 va fer disminuir radicalment els afectats. El 2017 va haver-hi solament 11 casos i és a punt de ser erradicada gràcies les vacunes. Fins i tot va sorgir un superheroi, el capità Amèrica, per ajudar a promoure aquesta vacunació als EUA. El xarampió va matar a 135.000 nens el 2015, una vacuna que costa cèntims d'euro, ha salvat 20 milions de vides

de nens en els últims 15 anys.

Tots els pares volen el millor per als seus fills, però de vegades rebem una mala informació de col·lectius o persones individuals que opinen des del desconeixement. **Les vacunes no són opinables, són una evidència científica de provada eficàcia.**

Donald Trump, Oprah Winfrey, Javier Cárdenas o l'eurodiputada espanyola Lidia Senra, no tenen autoritat per jugar amb les vides dels nostres éssers estimats. Sí la tenen els metges.

El dia en què es descobreixi la vacuna contra l'estupidesa, aquest tipus d'articles no seran necessaris.

Un article de **Carlos Moreno**, cap del departament de Ciències del **Col·legi del Pirineu** i professor a la **Universitat d'Andorra**

Comparteix:

Categories

[Cultura \(/blog/cultura\)](#)

[Salut \(/blog/salut\)](#)

[Ciència i tecnologia \(/blog/ciencia-tecnologia\)](#)

[Esports \(/blog/esports\)](#)

[Tendències \(/blog/tendencias\)](#)

[Configurar les cookies](#)

[Diari d'un veterinari \(/blog/diari-dun-veterinari\)](/blog/diari-dun-veterinari)

[Psicologia \(/blog/psicologia\)](/blog/psicologia)

[au, nena, vés amb la mare! \(/blog/au-nena-ves-amb-la-mare\)](/blog/au-nena-ves-amb-la-mare)

[Gastronomia \(/blog/gastronomia\)](/blog/gastronomia)

[Internet i xarxes socials \(/blog/internet-i-xarxes-socials\)](/blog/internet-i-xarxes-socials)

[Recomanacions de llibres \(/blog/recomanacions-de-llibres\)](/blog/recomanacions-de-llibres)

[Muntanya \(/blog/muntanya\)](/blog/muntanya)

[Educació \(/blog/educacio\)](/blog/educacio)

[Pedriatria km 0: criança respectuosa \(/blog/pedriatra-km-0-crianca-respectuosa-\)](/blog/pedriatra-km-0-crianca-respectuosa-)

Entrades recents

["Un trastorn de la conducta alimentària és com estar dins una presó que va molt més enllà del menjar" \(/blog/trastorn-conducta-alimentaria-dins-presos-enlla-menjar\)](/blog/trastorn-conducta-alimentaria-dins-presos-enlla-menjar)

[Beijing 2022, uns Jocs per recordar \(/blog/beijing-2022-jocs-recordar\)](/blog/beijing-2022-jocs-recordar)

[Recordant-te \(/blog/recordant-te\)](/blog/recordant-te)

[Recepta: bol de lleties pardines, mozzarella fresca i remolatxa \(/blog/recepta-bol-llenties-pardines-mozzarella-fresca-remolatxa\)](/blog/recepta-bol-llenties-pardines-mozzarella-fresca-remolatxa)

[El mirall retrovisor \(/blog/mirall-retrovisor\)](/blog/mirall-retrovisor)

[Fotografies \(/fotografies\)](/fotografies) [Avis legal \(/pagina/avis-legal\)](/pagina/avis-legal) [Avis de privadesa \(/pagina/avis-de-privadesa\)](/pagina/avis-de-privadesa)

[Sobre RTVA, S. A. \(/sobrertvasa\)](/sobrertvasa) [Contacte \(/contacte\)](/contacte)

RÀDIO I TELEVISIÓ D'ANDORRA S.A. ©2022 Tots els drets reservats